

TALLINNA POLÜTEHNİK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 27 (954)

Reede, 21. september 1979

XXXI aastakäik

TALLINN SAI VABAKS

Homme, 22. septembril möödub 35 aastat meie kodulinna Tallinna vabastamisest fašistlikust okupatsioonist. Paari kuu pärast, 24. novembril 35 aastat tagasi sai vabaks kogu Eesti NSV.

Nõukogude Eesti vabastamine fašistlikest anastajatest 1944. aastal polnud kerge. Tegevuses olid suured jõud, ka kaotused polnud väikesed. Palju ühishaudu tekkis neil päevil kõikjale, kus käisid lahingud. Praegu pole sünnimaal ainsatki linna, rajooni, asulata, ka suuremat kättist või asutust, kus mälestusmärgid või mälestustahviid ei tuletaks järgnevale põlvkondadele meelde mitte kunagi unustusehõlma vajuvaid sangaritegusid. Meenutatakse ka TPI-s.

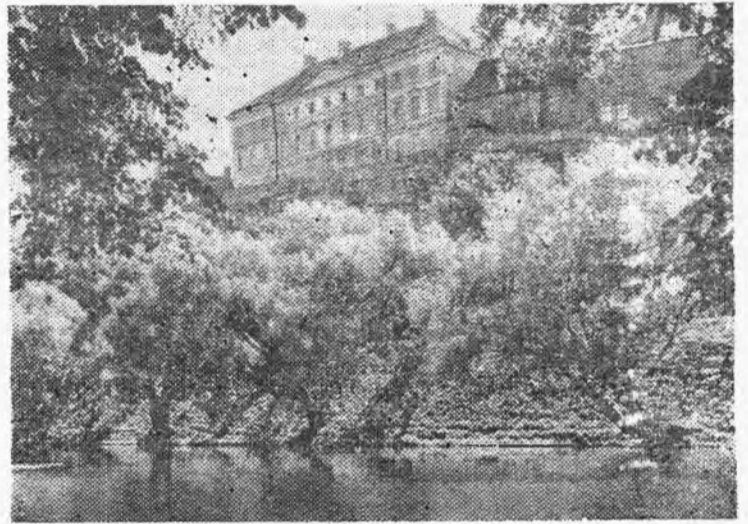
* Täna, 21. septembril koguneme Suures Isamaasõjas langenud õppejõudude ja üliõpilaste mälestuskivi juurde. Langetame pea, meenutame, asetame pärjad. Laulab meie meeskoor.

* Homme, 22. septembril marsivad Tallinna vabastamisele pühendatud sõjaveteranide rongkäigus ka meie kollektiivi liikmed — Suure Isamaasõja veteranid.

* 22. novembril toimub TPI-s teaduskonverents, kus Eesti NSV vabastamisega seonduvate ettekannetega esinevad instituudi kollektiivi liikmed.

* Fuajees on üleval raamatukogu korraldatud näitus Kodusõjale ja Suurele Isamaasõjale pühendatud kirjandusest ja plakatitest.

Täna TP-s alustame Suure Isamaasõja veteranide nõukogu esimehe TPI-s Harri Lesseli pikema kirjutise avaldamist, mis käsitleb koduvabariigi vabastamist 35 aastat tagasi. Et tänane üliõpilane või äsja diplomeeritud insener isade võitlustraditsioone pühaks peab ja oma nõukogude kodumaa kaitsmise oskusi omandab, sellestki on tänases ajalehes juttu.

TUDENG JA VÄLISSUHTED

Määrus ja meie

NLKP Keskkomitee ja NSVL Ministrite Nõukogu määruses kõrgkoolide kohta on nõue tõsta spetsialistide ettevalmistamise taset, aktiivsemalt kaasates tänaseid üliõpilasi õppeasutuste teadustöösse. Häid võimalusi pakuvad selleks Instituudi koostöösuhted teiste sotsialismaa kõrgkoolidega.

Meie instituudi teadusliku uurimise sektori välissuhte grupi põhiline töösuund on rahvusvaheliste sidemete stimuleerimine ja arendamine. Eesmärgiks on sealjuures teadustöö efektiivsuse suurendamine ja õppe-kasvatustöö kvaliteedi tõstmine. Järelikult moodustavad põhiosa meie klientidest, kui nii võib öelda, TPI professorid, õppejõud, teadurid, kes suunduvad väliskomandeeringusse või võtavad vastu välismaa spetsialiste, kes tulevad vastavates koostöölepingutes ettenähtud teemade kallal töötama.

Võib kerkida üles täiesti seaduspärane küsimus: kuidas saavad instituudi välissuhte arengus osaleda tudengid?

Tudengite välissuhte igal vormil on oma eripära ja omad probleemid. Niisiis, alustagem otsast.

* Tutvumis-tootmispraktika,

valuutavaba vahetuse korras sotsialistlike maade kõrgkoolidega.

TPI-l on 11 koostöölepingut 9 õppeasutusega 4-lt maalt (Ungari RV, Saksa DV, Tšehhoslovakkia SV, Poola RV). Igal aastal läheb 160 III kursuse üliõpilast nende maade kõrgkoolidesse praktikareisile ja sama palju võtab TPI ka vastu välisüliõpilasi.

Loomulikult on tore veeta kolm suvist nädalat huvitava maal, palju näha, saada sõpradeks väliskõrgkoolide eakaaslastega. Kuid siin ei tohi unustada, et see reis pole mitte üksnes turism, ekskursioon, vaid eelkõige asjalik kogemuste vahetamine. Eesriindlike ettevõtetega tutvumine, oma eriala teaduskeskuste külastamine, loengutes ja praktilistes töös osalemine annavad tudengile teadmisi, mis kuldavad talle ära kui tulevasele spetsialistile.

Välisvahetuse juures pole tähtsusetu ka ühiskondlik-politiline kasvatustöö. Selle ülesannete ja probleemide tõsisem iseloomustamine vajab aga juba eraldi artiklit.

Ja lõpuks täiesti asjakohane organisatsiooniline küsimus — kas vahetus toimub või mitte ka järgmisel aastal? Olümpiamängude korraldamine välistab

võimaluse vahetuseks suvekuudel. Veenda meie lepingupartnerid-kõrgkooli välismaal tegema 1980-ndaks aastaks vahetuse vaheaeg või viia praktikareisid läbi enne 1. maid või pärast 1. oktoobrit — siin on, mille üle peaks instituudi juhtkond jt. asjaomased organisatsioonid mõtlema.

* Teiseks. V kursuse üliõpilaste suunamine kolmeks kuuks Budapesti Tehnikakooli, kogumaks diplomitöö materjali. See on juba saajaprotsendiline teaduslik komandeering. Mitte enam tudeng, vaid kohe-kohe insener töötab täiesti iseseisvalt. Reeglina on niisugune välisdiplomitöö üks osa kogu kateedri teadusuuringutest. On loomulik, et selline diplomitöö usaldatakse üliõpilastele, kes oma ettevalmistatuse taseme poolest väriselt meie instituuti ja oma kateedrit esindavad.

* Pärast teise kursuse lõpetamist võidakse saata välismaale kõrgharidust lõpetama (neljaks-viieks aastaks). Kõik teavad, et kehtib vabariiklike kohtade süsteem kogu NSV Liidu kõrgkoolide ulatuses ning erialadel, mida meil Eestis ei õpetata. Välismaale suunatakse tudengid õppima umbes sama printsiibi järgi. Avalduse teevad ministeeriumid või teaduskesku-

sed, kes on huvitatud vastavast spetsialistist vastaval erialal. Osata tuleb ka selle maa keelt. Näiteks tehas, mis kasutab tšehhi või saksa inventari ja tehnoloogiat, vajab muidugi spetsialisti, kes on ettevalmistuse saanud «kohapeal». Väliskõrgkooli lõpetanud inimesed teevad kindlasti edaspidigi kõik selleks, et sidemed ka tööajal selle kõrgkooliga ei katkeks. Vahel on meie partnerid teinud ettepaneku saata lõpetanud nende juurde tagasi, nüüd juba aspirantuuri.

Nii imelik kui see ka pole, on kandidaatide valik välismaale saatmiseks küllaltki raske. TPI-st nõutakse tavaliselt 5—7 inimest aastas, järgmistel erialadel: automaatika, raadiotehnika, masinaehituse tehnoloogia, toidukeemia ja mõned teised. Peamiselt suunatakse tudengid Saksa DV-sse, vähemal määral Ungarisse, Tšehhoslovakkiasse ja Poola. Tööd kandidaatide ettevalmistamiseks alustatakse aastas poolteist enne oletatavat ärasõitu. Esindada Nõukogude üliõpilaskonda välismaal on vastutusrikas, kuid ühtlasi austav missioon.

OLEG LILLENURM
TPI välissuhte grupi
juhataja

KES KUS MIS

MARKSISMI-LENINISMI ÜLIKOOLI

I kursuse avaaktus on 26. septembril kell 17.30 ruumis 4-103. Kavas dots. V. Mikkali loeng «Kompleksus on kasvatustöö efektiivsuse suurendamise peatee».

II kursusele on samal ajal ruumis 4-308 dots. H. Tiido loeng «NLKP on nõukogude rahva avangard, rahvahulkade organiseerija ja kasvataja».

AMETIÜHINGUKOMITEES

peeti istungid 5. ja 19. septembril. Arutati aruandlus-valimiskooleskute läbiviimist rühmade ja teaduskondades, täpsustati tööplani ideoloogilistest tulenevate nõuetega, planeeriti veel lasteaasta üritusi, pandi paika a/ü- ja komsomoliaktiivi kooli programm, kuulati prorektor H. Eesmaa aruannet instituudi ettevalmistatusest talveks.

24. oktoobril toimub instituudi a/ü aruandlusvalimiskonverents, enne seda toimuvad teaduskondade konverentsid järgmiselt: K 9, okt. k. 14 5-103, M 5, okt. k. 14 5-103, E 10, okt. k. 14 3-103, A 9, okt. k. 14 15 9-331, J. 10, okt. k. 14 ruumis 4-103, T 8, okt. k. 14 6-322, ühiskonnateadused 27. sept. k. 17 Nõukogu saalis, üldteoreetilised ained 3. okt. k. 16 füüsikaauditooriumis, Kohtla-Järve üldtehniline teaduskond 4. okt. R. 14.10, teenistujad 10. okt. k. 15 1-202.

14. HOOAEGA

alustas meie Filmiklubi «Tallinn-filmi» uue mängufilmi «Tuulte pesa». Ühtlasi kohtuti ka filmi loominguilise kollektiivi liikmetega.

INTERKLUBI

kohtus 19. septembril Ladina-Ameerika esindajatega, kes meil instituudis külas käisid (vt. täpsemalt 2. lk.).

SPORDIHUVILISTELE TEADMISEKS

* Lauatennise mängijate registreerimine on 1. oktoobril kell 19.30 Rataskaevu t. 15. II korrus.

* Instituudi naiskorvpallureid oodatakse esimesele treeningule reedel, 21. septembril kell 19.

* 24. septembril toimub jooksupõlvkonna juures. Võistlusmaa pikkus vastavalt VTK-le. Meestele kavas võistkondlik võistlus füüsilise keemia kateedri auhinnale (5 parima tulemuse põhjal).

* 27. septembril Kodasool meistrivõistlused orienteerumises. Start 16—17 Leningradi mnt. bussipeatuse lähedal.

tudengite rõõmsaid nägusid kartulivagude vahel.

Nii oligi. Põllumajandusvalitsusse polnud tulnud mingeid signaale üliõpilaste mittemidagitegemisest tööl või liiga-paljutegemisest vabal ajal. 10. septembri hommikuks oli peaaegu et veerand rajooni kartulisaa-gist kuhjades, hektarisaak kuskil 200 tsentneri ringis. Niisugune on rajooni keskmine varemategemise aastatel olnud. Paide rajooni kartulipind on meie vabariigis üks suuremaid, 5357 hektarit ootas tänava ülesvõtmist. «Seda annaks ikka noppida!» ütles Mati Luik, aga päris head numbreid kasuks tuli seegi, et kartuleid korjas enamasti kombain, käsitsitöö oli vähem määrav.

(Järg 4. lk.)

PAIDE-mail

Neile, kes asjast midagi ei tea, olgu öeldud, et meie instituut ja Paide rajoon sõlmisid selle aasta märtsikuus omavahelise koostöölepingu. Leping näeb ette vastastikust suhtlemist teaduse, majanduse, komsomoli, kultuuri, spordi ja muusika vallas. Esimesed kohtumised said teoks juba kevadel (Paide abiturientide ball, komsomoliüritused, meie taiduskollektiivide külaskäigud, spordivõistlus).

Suvi tegi lepingupunktide täitmisele väikese vaheaja sisse, kuid nüüd sügisel on asi

TIPIKATE JÄLIL

taas tõsiselt ette võetud. Kahtlemata olulisim on praegu aeg ise — september, põllumehe mure ja suure töö kuu, aga ka kindel teadmine, et lihtsalt peab saama. Vili üles, kartul kokku, põllud küntud, seeme maha. Oma poolselt lõovad käed külge ka 240 tipikat, kes praegu Paide põldudel vett ja viit näevad. Sõideti Imaverre, Kirnasse, Udevale, Allikule, Järva-Jaani, Aravetesse, Lehtsesse, «9. Mai» ja Lenini-nimelisse kolhoosi. Üks rühm ehitab Paide MEK-i juures lasteaeda. Üldse on maarajoonides 5.—29. septembrini töös 410 TPI üliõpilast.

Teisipäeval nädal tagasi sõitsime ametiühinguesimees Toomas Tiikma ja klubi kunstilise juhi Kristi Petersoniga Paide-maile vaatama, kuidas tipikatest abiväega rahul ollakse. Kuulasime ka maad, kuidas ja mismoodi talvist koostegemist tihendada ja tõhustada.

Alustasime põllumajandusvalitsuse juhataja asetäitja Mati Luige juurest. Esimene asi, mida ta «kuidas läheb?»-küsimusele vastas, oli see, mida vahepeal enam kuidagi öelda ei saanud — «Ilm on ilus!» Ilm lubas mõtted viljavõtu lõpeta-misele viia, ilm lubas üsna suurt kartulisaa-ki, ilm töötas ka TPI

• Solidaarsus võitleva Ladina-Ameerikaga •

Tudengitest tulvil aulataguses auditooriumis toimus üleeile keskpäeval solidaarsusmiiting Ladina-Ameerika rahvastega. Külalised olid Ladina-Ameerika Kontinentaalse Üliõpilasiidu (OCLAE) delegatsioon koosseisus OCLAE president Fernando Ramirez Kuubast, Elixandro Balesteros Panamast ning Tšiili üliõpilasiidu ülijuhataja Patricio Tapi. Miitingu avas meie komsomolikomitee sekretär R. Vihvelin. G. Hazak andis lühivõitleva praegusest poliitilisest olukorrast Ladina-Ameerikas.

Sõna sai Fernando Ramirez Kuubast. Ta tervitas kõiki nõukogude tudengeid Ladina-Ameerika üliõpilaste poolt. Külaline jutustas tudengite võitlusest Uruguais, Paraguais, Guatemalas, rääkis noorte imperialismivastastest võitlustest Haitiil, Brasiilias. Fernando Ramirez ütles, et noored sammuvad ühise eesmärgi, ühise võidu poole vaatamata USA katsetele purustada Ladina-Ameerika noorte monoliitne jõud. Ladina-Ameerika Kontinentaalse Üliõpilasiidu koosseisu kuuluvad 21 üliõpilasiiduorganisatsiooni. Nende vabadusliikumine on osa kogu maailma vabastamisest imperialismi ja eks-

pluateerimise ikkest. Meile annab jõudu kõigi sotsialismimaade ja NSV Liidu noorte, tudengkonna solidaarsus, nüüd tunneme me ka Eesti noorte poolehoidu, lõpetas OCLAE president. Esinesid veel üliõpilased P. Žukovets, T. Jarnõhh ja D. Iljušin. Miitingul viibisid meie partei komitee sekretär A. Talts ja ENSV NOK-i esimees A. Häkkinen. Sõnavõtte katkestasid tulised aplausid, käed hoidsid loosungeid «Solidaarsus Ladina-Ameerika rahvastega», «Elagu vaba Nikaraagua», «Viva Cuba» jt.

DIPLOM TASKUS, ÕPPIMINE JÄTKUB

* Major Bobolev viib läbi rivitulevaatust. Oskusi näitavad kursandid Oinus ja Laud.

* Meelis Pääro kannab ette roodukomandöri asetäitjale poliitalal nooremseersant Enn Uuskülale.

Möödas on pea kolm kuud sellest, kui järjekordne lend

TPI lõpetajaid võttis vastu diplomeid. Diplom taskus, jätku-

sime teadmiste omandamist, kuid mitte enam instituudis, vaid sõjaväe õppelaagris Kaliningradi oblastis. Peab ju iga nõukogude noormees olema võimeline kaitsma meie suurt kodumaad.

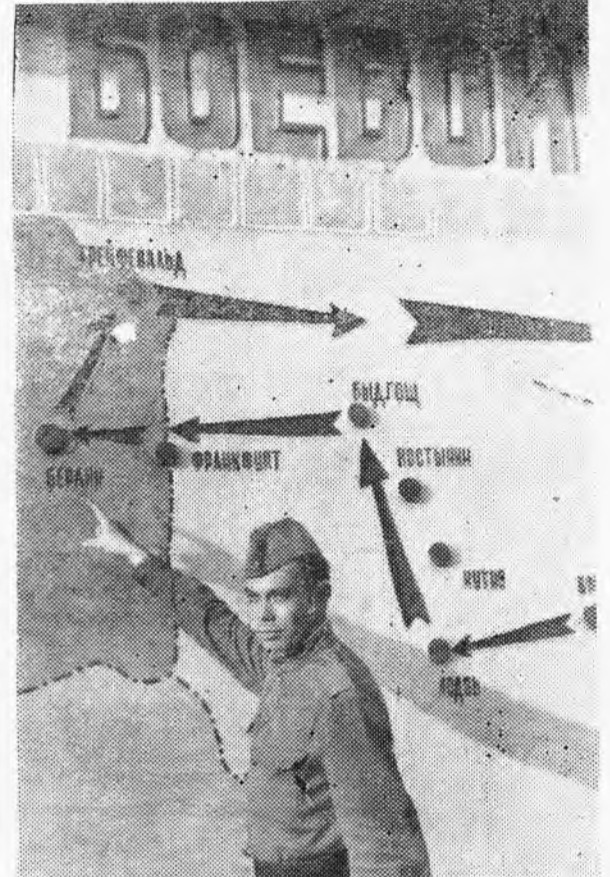
Laagris oldud aja jooksul oleme süvendanud ja laiendanud sõjalise kateedri omandatud teadmisi, teooriale saanud toeks tugeva praktika.

Meie elu siin on läinud pidevalt kindlas määrustest dikteeritud rütmis. Kell 6 avame korrapidaja küsule alludes silmad, rabama vormiriietuse ja tormame rivvi. Edasi väike võimlemine ja enese korrastamine. Hommikusoõgile järgnevalt rivistuselt suundume õppima. Kuni tagasihoidliku lõunani kerkiavad taeva poole raadiojaamade mastid, lendavad eetrisse radiogrammid ja toimuvad sõjalised operatsioonid. Viimased tösi küll enamasti paberil. Pärastlõunasel ajal hoolitseme tehnikast, täiendame end iseseisvalt. Siis sööme, valmistume järgmiseks päevaks ja kell 22 panevad silmaluugid kinni. Pühapäeva pühendame kultuuri- ja spordiüritustele: võimleme, mängime palli ja malet ning käime kinos. Paaril korral oleme toetanud ka kohalikku põllumajandust.

Õppetöö läheb nagu selline asi ikka. On eesrindlasi ja on mahajääjaid. Distsipliin läheb eht sõjaväelisele. Meie tegevust suunavad sõjalise kateedri õppejõud eesotsas polkovnik Goljakovi ja alampolkovnik Fattahoviga. Viimane, olles vastutav õppetöö eest, püüab kasvatada meist vapraid nõukogude koduma kaitsjaid. Meie omalt poolt püüame kõike väärtuslikku kindlalt omandada.

Laagriäeg on ümber saamas, ees ootavad eksamid. Nendel kontrollitakse meie teadmisi ja oskusi raadioside organiseerimise ja pidamise alal erinevate

* Laagri komsomolorganisatsiooni sekretär Ants Liimets sõjateed kujutava plakadiga tutvumas.

radiojaamadega. Eksamite edukaks sooritamiseks seadsime endale kindlad sihid. Vastavatelemisel komsomolikoosolekul esines põhiettekandega polkovnik Poljakov. Ta märkis, et üldine õppeedukus on rahuldav. Omandatud on põhilised teoreetilised küsimused ja praktilised oskused. Rõhku tuleb edaspidi panna omandatu kinnistamisele ja töökiiruse tõstmisele normatiivide täitmiseks. Sõnavõtjad kursandid analüüsisid olukorda rühmades. Kuigi üldpilt on rahuldav, on siiski mõningaid puudujärke. Kellel on toimkon-

dade, haiguse või mõne muu asja tõttu üksikud teemad omandamata, kellel veel morsetähestikuga raskusi. Kommunistlike noorte üksmeelne otsus oli eksamite edukaks sooritamiseks maksimaalselt ära kasutada järelejäänud aega, aidata seltsimeest, et eksamid toimuksid ilma mahajääjateta.

Õppelaagri komsomolibüroo liige
MEELIS PÄÄRO

Meelis Pääro, Ants Liimetsa ja Enn Uusküla fotod.

Suure Isamaasõja veteranide nõukogu esimees TPI-s
HARRI LESSEL

Nõukogude Eesti vabastamine 1944. aastal

Nõukogude Eesti vabastamine fašistlikust okupatsioonist 1944. aastal

Lahingud Eesti NSV vabastamiseks kestsid 2. veebruarist 24. novembrini 1944. aastal, see-ga väikeste vaheaegade kokku 296 kalendripäeva.

Eeldused Nõukogude Eesti vabastamiseks loodi 1944. aasta jaanuaris Leningradi blokaadirõnga läbimurdmisega ja suure hulga saksa fašistlike väekoondiste ning väeosade purustamisega Nõukogude armee ja partisaanide kooskõlastatud tegevusega Leningradi ja Novgorodi oblastites. Fašistlikul väejuhatusel polnud sel ajal muud lahendust kui taanduda varem ettevalmistatud kaitsepositsioonile Narva jõe, Peipsi, Lämmi ja Pihkva järvede ning Velikaja jõe taha.

Kaitsepositsioon Soome lahe ja Peipsi järve vahelisel 60 km lõigul koondnimetusega «Panter» oli aegsasti ette valmistatud. Narva jõe läänekaldale oli ehitatud sadu püsikindlustusi ja kaevatud sadu kilomeetreid tranšeesid; rinne oli kaetud traattõkete ja miiniväljadega. Kaitsepositsiooni sügavus ulatus 25–30 km. Positsiooni tugevust suurendas nimetamisväärselt hea teedevõrk lääne pool jõe ja teedevõrgu peaaegu täielik puudumine ida pool.

Jõudu selle kaitsele hoidmiseks arvati olevat piisavalt. Operatiivgrupi «Narva» koosseisus oli neil päevil enam kui sada tuhat meest, rohkem kui 1500 suurtükki ja miinipildujat, enam kui 150 tanki; aerodromidel Eestis paiknes ligi 400 lennukit.

Meie katsed ületada Narva jõgi «käigult», nagu sõjameeste keeles tol ajal öeldi, ja vallutada fašistide kaitsepositsioon Peipsi järve ja Soome lahe vahelisel lõigul, ei andnud vajalikke tulemusi. Rasked lahingud, kaotusterohked mõlemale võitlevale poolele, arenesid peaaegu kogu veebruarikuu jooksul, hiljem veel märtsis, aprillis ja juulis, kuid tulemused olid küllaltki tagasihoidlikud, eriti kui võrrelda tulemustega teistel rinnetel tol ajal.

I VÕITLUSED NARVA LÄHISTEL (VEEBRUAR–JUULI)

Purustanud vastase Luuga jõel, jõudsid 2. löögarmee väekoondised 1. veebruari õhtuks Narva jõele.

Põhja pool Narva linna, Silvertsi juures ületas kõvendatud 48. merejalaväe brigaad 2. veebruari õösel jõe, kuid vilepöevaste väga raskete lahingute tulemusena pidi taanduma jõe idakaldale.

Samal päeval, s. o. 2. veebruaril, kasutades ootamatust, ületas jõe Ust-Terdjanka juures 314. laskurdiviis ning kindlustus Narva jõe läänekaldale; mõne päeva jooksul järgnesid talle veel kaks 2. löögarmee laskurdiviisi.

Vaenlase kätte jäi sillapea Narva jõe idakaldal, linnast idast ja kagus.

11. veebruaril püüdsime laiendada saavutatut. Põhja pool Narva linna ületasid kaks 43. laskurkorpuse diviisi jõe ning saavutasid 4 km laiuse ja 2 km sügavuse tugiala. 63. ja 64. kaardiväe laskurdiviisid ületasid jõe lõuna pool Narvat ning ühinesid jõe läänekaldal olevate diviisidega. 13. veebruariks jõudis kaardiväelased Narva-Tallinn raudteeni, olles selleks ajaks hüüvanud 15 km laiuse ja 13 km sügavuse tugiala. Päev hiljem arenesid lahingud juba Auvere, Sooküla ja Krikkuküla rajoonis.

13. veebruaril kell 04.00 sooritas 260. merejalaväepataljon dessandi Mereküla rajoonis. Maandamine õnnestus, kuid oma vägedega ühineda ei suudetud. Neli päeva kestnud lahingutes hukkus bataljon – 400 meest, vaid viiel võitlejal õnnestus omade juurde jõuda.

Kätte 18. veebruaril hüüvata Narva linna ei andnud tulemusi.

Saksa fašistide vastupealetung 20. veebruaril, milles saales üheksa jata-väediviisi, enam kui 2000 suurtükki ja miinipildujat ning hulk tanke ja lennukite, likvideeris mele tugiala Narva jõe läänekaldal põhja pool linna, kuid Narva linnast edela pool asuv tugiala jäi püsima, avardus veebruarikuu lõpupäeviks 35 km lauses ja saavutas 15 km sügavuse. Kuna jõud olid ammendatud, läks 2. löögarmee üle kaitsele.

Veebruarikuu lõpupäevil saabusid Narva rajooni 8. ja 59. väliarmee juhatused ning viis laskurkorpust (6., 8. eesti, 14., 112. ja 117.).

59. armee juhatus palgati tugialale, seal olevad väekoondised täiendati äsja saabunute ja 1. märtsil alustasid 2. löögi- ja 59. armee ja pealetungil lääne ja loode suundades. Vaatamata sellele, et tegevusse rakendati 12 laskurdiviisi, 2500 suurtükki ning miinipildujat ja enam kui 100 tanki ja liikursuurtükki, suudeti kolme ööpäeva jooksul edasi liikuda vaid 3 km. Nendest võitlustest võtsid alates 2. märtsist 2. löögarmee koosseisus osa ka 8.

estli laskurkorpuse 23. ja 85. suurtükiväe polgud.

4. märtsil ületasid veel kaks laskurdiviisi (2. ja 377.) Narva jõe tema ülemjooksul ning lõikasid läbi Vasknarva-Smolnitsa tee. 6. märtsil võitlesid 59. armee väekoondised juba Sirgalast lõunas paiknevates metsades ja soodes. Kuid kõike seda, arvestades tegevusse rakendatud jõude, oli vähe.

12. märtsil jätkati jõupingutusi. Kuid ei 2. löögarmee nell laskurkorpust ega ka 8. ja 59. armee tegevusse rakendatud viis laskurkorpust ei suutnud nimetamisväärselt eda saavutada. Narva linn jäi hüüvata ja edasitung jõhvi-Rakvere suunas polnud nimetamisväärselt. Viisad võitlused kestsid kuni märtsikuu lõpuni ja kuna lähenev teede lagunemine andis juba märku andis, asuti kaitsele.

Aprillikuu teine pool kujunes Vasknarva tugiala kaitsevatele 8. armee väekoondistele ja väeosadele väga pingeliseks. Alates 19. aprillist arendas fašistlik väejuhatus Auvere-Sirgala rindelõigul 54. armee – ja 3. tankikorpuse jõududega suurt vastupealetungi. Algul kahe, siis nelja ja 22. aprillist juba kaheksa jalaväediviisiga püüti läbi murda 8. armee kaitseleõigust. Võitlused kestsid viis ööpäeva, päeva jooksul tuli tõrjuda kuni 20 vaenlase rünnakut, kuid kõlgega tuldi toime. Vaenlase kaheksa jalaväediviisi ja tankigrupp purustati.

8. armee ründas fašiste Auvere-Sillamäe rindelõigul 24. juulil. Tegevusse rakendati kolm laskurkorpust (117., 122. ja 124.), – esijärgus ründasid vaenlase tugipunkte viis laskurdiviisi. Suurtükiväe 120 minutit kestnud ettevalmistustule ajal paikasid 1600 suurtükki ja miinipildujat vaenlase kaitsepositsiooni 13 km laiusele lõigule kaheksa tuhat mürsku ja miini.

25. juulil forsseeris 2. löögarmee Narva jõe põhja pool linna 6 km

lalusel rindelõigul Tõrvala kohal. Esimeses eelõnnes ületasid jõe kaks laskurdiviisi (131. ja 191.), teises – 109. laskurkorpuse. Suurtükiväe ettevalmistustuleks paigutati tulepositsioonidele Narva jõe idakaldale 1140 suurtükki ja miinipildujat, nende hulgas 426 8. eesti laskurkorpusest. 80 minutit kestvaks suurtükiväe ettevalmistustuleks kulutati sada tuhat mürsku ja miini.

16. kindlustatud rajooni allüksused, avastanud 26. juulil õösel vaenlase lahkumise sillapealt jõe idakaldal, sooritasid otserünnaku Narva linnale. Kell 06.00 oli Narva taas vaba. 16. kindlustatud rajooni koosseisus võttis rünnakust linnale osa 8. eesti laskurkorpuse erihood.

Maavägede tegevust toetas 546 lennukit, fašistide kaitsepositsiooni tõõ-deldi õhust korduvalt.

Pealetung, milles omasime kahe-kordset ülekaalu jalaväe ja kolme-neljakordset ülekaalu suurtükiväes, oli edukas. Juba 26. juulil koidikuks jõudsid esijärgus ründavad 2. löögi-armee ja 8. armee väekoondised Sillamäe kõrgustike jalamile – fašistide aegsasti ettevalmistatud nn. «Tannenbergi» kaitsepositsiooni ette.

Vaenlane kaotas kahe lahingupäeva jooksul enam kui kümme tuhat sõdurit ja ohvitseri langenutena. 1000 fašisti vangistati. Sõjasaagina võeti arvele 12 tanki ja 64 suurtükki.

Võitlused kestsid veel kaks nädalat, kuid Sininäggedest seekord jagu ei saadud. 10. augustil läksid 2. löögi-armee ja 8. armee üle kaitsele.

Kõrvalepõikena lisaksin, et algul oli väejuhatusel kavatsus juulikuu lahingutesse Narva jõel peale 8. eesti laskurkorpuse suurtükiväe ja sapõõrde lülitada ka 7. eesti laskurdiviisi. Juulikuu algpäevil viisime läbi luure Narva jõel, teostasime vajalikud arvestused ja koostasime plaanid jõe ületamiseks lahinguga Tõrvala rajoonis. Kavandatud meil silski realiseerida ei õnnestunud – algul 7 eesti laskurdiviisile määratud pealetungiribas saadeti läände 131. laskurdiviis.

ET SURM EI HIILIKS ÜMBER TPI

Toimetuse palvel vaagisid ehitajate üliõpilaste autoteede eriala V kursuse üliõpilased liikluskorraldada TPI ümbruses.

Pole raske märgata, et praegune «lahendus» kätkeb endas tõsiselt ohtu paljudele, kes päevast-päeva instituudi peahoone lähisel sõiduteel ületavad. Piisab, kui heita õppetöö ajal hommikutundidel korra pilk Sõpruse puiesteele Ehitajate tee peatusel või TPI peahoone vastas Ehitajate teel asuva peatuse juures sõidutee ületamisele. On väga kurb, et meie kollektiivi liikmed nii vähe peavad lugu elementaarsetest liikluseeskirjadest. Ometigi tahavad ju kõik elada ning edaspidigi omil ja-lul liikuda...

Alljärgneva autoreiks on ET-92 üliõpilased ARVO TAHK, VÄINO HALLIKMÄGI ja VELLO MARIPUU.

SÕPRUSE PUIESTEE ÜLETAMISEST EHITAJATE TEE PEATUSES

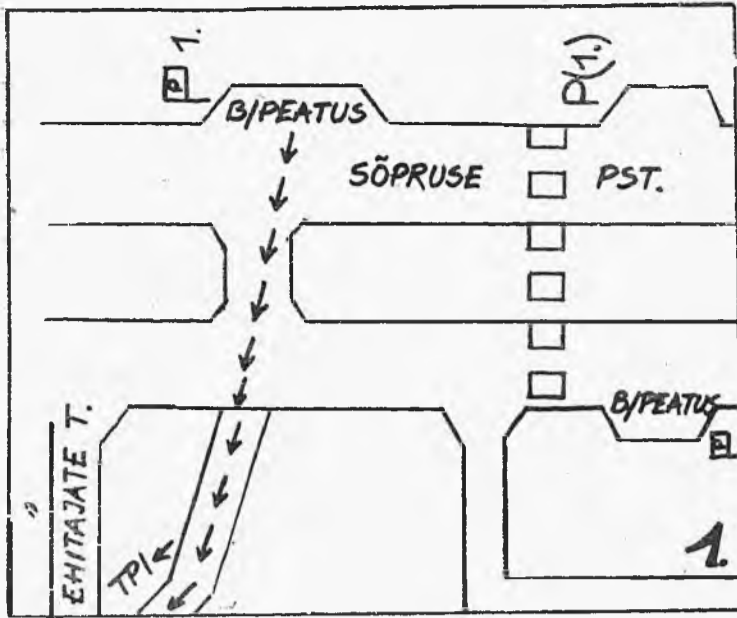
Skeem 1.

Praegune Ehitajate tee peatus ei rahulda linna poolt tulevaid trolle ja busse. Jalakäijate ülekäik asub peatusest ligikaudu 50 m linna pool. Enamus mahatulijaid aga läheb TPI-sse, seega liiguvad nad vastassuunas. Nende jaoks on ehitatud Sõpruse puiestee ülatav plaadidest tee läbi haljasala. Et jõuda plaatteeni, tuleb aga ületada Sõpruse puiestee. Enamik inimesi lähebki otse üle sõidutee (skeemil märgitud nooltega). Nii aga tekib oht, sest autojuht on jõudnud juba kiirust suurendada ja jalakäija ilmumine teele võib põhjustada raskete tagajärgedega õnnetusi.

Millised oleksid võimalikud lahendused?

Kui viia peatus jalakäijate ülekäigust 50 m linna poole (skeemil P 1), siis võib eeldada, et peatusel väljuvad ületavad sõidutee jalakäijate ülekäigu kohas. Tuleb ka vähem ootamatuid astumisi sõiduteele, sest buss (troll) jõuab enne ära sõita, kui enamus inimesi ülekäigu jõuab. Samas peab aga märkima, et sellisel juhul kaotavad TPI-sse siirduvad mõnevõrra aega, sest peatus kaugeneb sihtpunktist.

Teiseks võimaluseks on viia praegune ülekäik peatusesse. TPI-sse tuleb hommikuti sellest peatusest ligikaudu 1000 inimest, vastasolevatesse majadesse aga suundub vaid mõnikümme, kuna suurem osa nende majade elanikest väljub juba Liivaku peatuses.

Veelgi otstarbekam reaalselt olukorda arvestades tundub teha olemasolevale ülekäigule liiksaks teine, mis asuks praeguse ohtlike olukordi loova peatuse kohas.

SÕIDUTEE ÜLETAMISEST EHITAJATE TEE TPI JUURES

Skeem 2.

Pidevalt rikuvad TPI üliõpilased, õppejõud ja teenistujad liikluseeskirju ka Ehitajate tee ületamisel peahoone ees.

Sõpruse puiestee linna poolt tulles ei ületata Ehitajate teed jalakäijate raja kohalt, vaid nii, nagu näidatud skeemil 2 (pidevad nooled küsimärgiga) — diagonaalselt üle muru ja sõidutee. Õnnetuste ärahoidmiseks võiks sellele kohale rajada veel teise ülekäigukohta, kuid see raskendaks tiptundidel veelgi liiklustingimusi.

Et takistada sõidutee ületamist enne ülekäigukohta, on otstarbekas ehitada skeemil näidatud piire (P) ning ühtaegu tugevdada järelvalvet liikluseeskirjadest kinnipidamise üle. Praegu aga on tekkinud kurioosne olukord, kus sõidukijuhid sageli peatuvad, laskmaks läbi liikluseeskirjade rikkujaid, seejärel aga mõnikümme meetrit hiljem rikuvad ise liikluseeskirju, peatumata võotraja ees, kus on jalakäijad. Niisugune olukord kätkeb endas tõsiselt liikluseeskirjade ohtu ning ei soodusta mingil määral liikluses osalejate distsipliini ja liikluskultuuri. Kui võimalik, oleks märgitud kohas foori ülesseadmine hädavajalik.

LIIKLUSKORRALDUSE PAREMUSTAMISEKS AKADEEMIA TEE TPI ÜHISELAMU JUURES

Skeem 3.

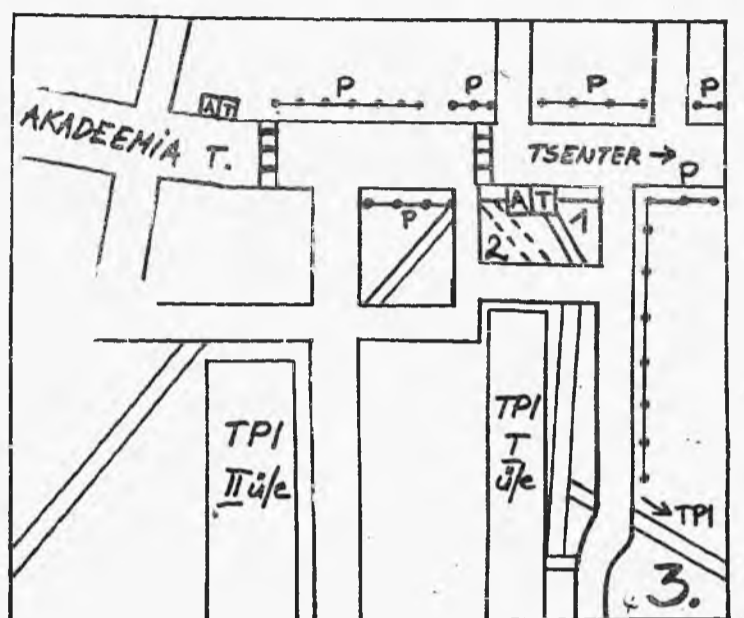
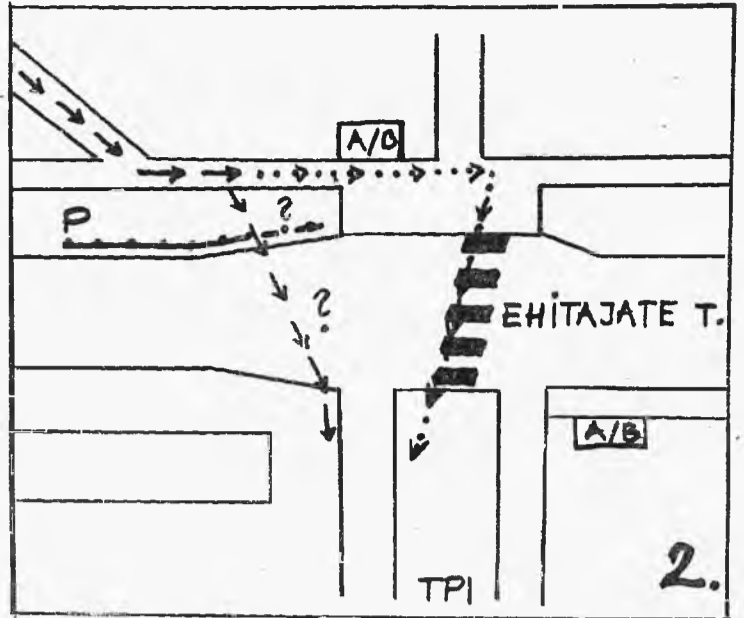
Probleem on eriti tõsine ühiselamupoolse bussitrollipeatuse juures. Jalakäijad ei kasuta olemasolevaid märgistatud ülekäigukohti, mistõttu minnakse selleni, et ületatakse Akadeemia teed suvaliselt seal, kus juhtub. On ettepanek paigaldada tee äärde piirdetarad (skeem 3, P).

Samuti võiks ühiselamute-poolse bussipeatuse juures olla foor, mis tunduvalt distsiplineeriks jalakäijaid ja koos piirdetaradega kaotaks Akadeemia tee ületamise ohtlikus piirkonnas, kus liiklus on eriti tiptundidel väga tihe.

On ettepanek TPI ehitusjaoskonnale rajada ühiselamu nr. 1 juures paiknevale haljasalale jalakäijate tee, mis vähendaks inimeste hulka mikrorajooni sisesel sõiduteel, mis praegu ühtib jalakäijate teega. Rajatav jalakäijate tee võiks viia otse trollipeatusse (skeemil märgitud 1 või 2). Soovitavate jalakäijate teede kohtades on juba ammust ajast sissetallatud rajad. Nendele tee rajamisega saame jalakäijad suunata otse peatusse ja võotraja ees seega samuti kaasa aidata liikluskultuuri tugevdamisele.

KOMMENTAAR

TPI ümbruse liikluskorralduse vaagimine on ilmselt vajalik, sest sinne süsteem on projekteeritud ja välja ehitatud nii, et

soodustab konfliktsituatsioonide tekkimist jalakäijate ja autode vahel. Konfliktsituatsioonide põhjustajateks väljaspool võotraja on siin erandita jalakäijad ise.

Ehitajate tee peatuse asukoht Sõpruse puiesteele ja plaattee on omavahel vastuolus. LE p. 18 kohaselt ei anna plaattee olemasolu õigust tänava ületamiseks. Siin oleks vajalik plaadidest jalgtee üles võtta kuni Sõpruse puiestee paralleelse kõnniteeni ja paigaldada piire. Peatusest TPI-sse saaks siis Ehitajate tee — Sõpruse pst. ringil paikneva ülekäigu kaudu, nagu näidatud joonisel 1, oleks peatuse viimise linna poole, küll parem lahendus, kuid seda tööd ei võeta lähemas tulevikus ette.

Ehitajate tee äärde piirde paigutamise saaksime küll likvideerida muru tallamist, kuid mitte üle sõidutee «lõikamist».

Akadeemia teele pole piirdeid siiski vaja paigaldada, sest need ei likvideeriks põhilisi «lõikamisvõimalusi». Jalgtee rajamine autobussipeatuse taha on ilmselt otstarbekas.

Ja lõpuks:

OLGEM ISE HOOLSAMAD TÄITMA LE NÕUDEID! ÄRGE PÜÜDKE VOITA SEKUNDEID ELU JA TERTISE ARVEL!
Autoteede kateedri vanemteadur
TIIT METSVAHI

KONKURSI EESMÄRGIKS on üliõpilaste teadmiste süvendamine ja kirjanduse iseiseisva läbitöötamise oskuse omandamine täppisteadustes.

KONKURSI VÕIVAD OSA VÕTTA kõik TPI 1979/80. õ.-a. I, II ja III kursuse üliõpilased nii päevasest, õhtusest kui kaugõppe teaduskonnast.

Konkursitööd võib kirjutada ainult zürri poolt väljakuulutatud teemadel. Teemad esitatakse matemaatika, majandusmatemaatika, füüsika, teoreetilise mehaanika, ehitusmehaanika, graafika ja anorgaanilise keemia kateedrite poolt. Iga ülalnimetatud kateeder määrab igale teemale konsultandi, kelle poole on üliõpilasel võimalik pöörduda teema käsitlemise meetodika ja kirjanduse valiku küsimustes.

Referatiivsetes konkursitöödes ei nõuta autorilt uusi teadustulemusi, küll aga teaduskirjanduse läbitöötamise tulemusena antud teema märksa sügavamalt käsitlemist, kui seda näevad ette kehtivad õppeprogrammid.

1979/80. Õ.-A. ÜLIÕPILASTE TÄPPISTEADUSALASTE REFERATIIVSETE TEADUSLIKE TÖÖDE KONKURSI JUHEND

Tööd vormistatakse kas masinakirjas või selgesti loetavas käekirjas. Soovitav maht mitte üle 30 masinakirjalehekülje.

KONKURSI TÖÖDE ESITAMISE TÄHTAJAKS on 17. märts 1980. Tööd esitatakse TPI ÜTÜ nõukogule (3. korpus, tuba 313) ühes eksemplaris eesti või vene keeles koos kasutatud kirjanduse loeteluga, mis peab olema vormistatud vastavalt riiklikele standarditele (ГОСТ 19600—74). Töö tiitellehel peab olema märgitud teema, autori märgusõna, töö valmimise aasta. Koos tööga esitatakse sama märgusõnaga varustatud kinnine ümberrikandmetega autori eesnimi ja perekonnanime, õpperühma ja konsultandi kohta.

TÖÖDE HINDAMISEKS määravad matemaatika, füüsika, teoreetilise mehaanika, graafika ja anorgaanilise keemia kateedrite juhatajad kateedrite õppejõududest koosnevad komisjonid, kes vaatavad läbi ja retsenseerivad oma kateedri poolt väljakuulutatud teemadele kirjutatud konkursitööd. Ettepanekud tööde premeerimiseks

esitavad alakomisjonid konkursi peakomisjonile. Peakomisjoni otsuse kinnitab rektor käskkirjaga.

PARIMATE TÖÖDE PREMEERIMISEKS on 10 esimest preemiat à 30 rbl., 10 teist preemiat à 20, 10 kolmandat preemiat à 15 rbl.

Rahalised preemiad makstakse välja ainult päevaste teaduskondade üliõpilastele. Õhtuse või kaugõppe teaduskonna üliõpilasi autasustatakse mälestus-esemetega vastavalt saavutatud kohale.

Peakomisjonil on õigus vastava tasemega tööde puudumisel jätta osa preemiaid välja andmata või ettenähtud üldsumma ulatuses preemiaid ümber jagada.

Kõiki premeeritud tööde autoreid autasustatakse ÜTÜ diplomiga. Diplomite piduliku väljandmise korraldavad konkursi organiseerivad kateedrid.

Lisaks premeeritud töödele on hindamiskomisjonil õigus esita-

da paremad tööd äramärgimiseks TPI rektori käskkirjas. Auhinnatud ja äramärgitud tööd võetakse kateedrite poolt ühe komponendina arvesse üliõpilaste õppeaasta hindamisel antud semestril. Lisaks sellele saavad premeeritud tööde autorid ÜTÜ arvestusse 0,10 punkti, äramärgitud tööde autorid 0,05 punkti. Saadud punktid liidetakse õppeaasta keskmisele hindele.

Allpool toome ära tööde teemaatika. Teemade järel sulgudes on konsultantide nimed.

KONKURSI TÖÖDE TEMAATIKA

- MATEMAATIKA**
1. N. Abel'i elu ja töö.
 2. Erifunktsioonid.
 3. Algebraalsete võrrandite lahendamise radikaalides.
 4. Asümptootilised read.
- FÜÜSIKA**
1. Gravitatsiooniteooria rakendusi. (Konsultant dots. V. Maasik.)
 2. Halli efekti kasutamine pooljuhtide füüsikaliste omaduste määramisel. (V.-õp. V. Bender.)
 3. Kosmoloogilised mudelid. (Dots. kt. R.-K. Loide ja v.-õp. R. Mankin.)
 4. Tuumaenergia rahuotstarbeline kasutamine. (Dots. E. Rusalep.)
- TEOREETILINE MEHAANIKA**
1. Virtuaalsete nihutuste printsiip

2. Jäiga keha liitlikuminae. (Dots. E. Lüütse.)
 3. Võimaliku võimsuse võrrand jäiga keha ja kehade süsteemi mehaanikas. (Dots. H. Relvik.)
 4. Hamilton ja analüütiline mehaanika. (V.-õp. J. Kirs.)
- TUGEVSÕPETUS**
1. Tugevsõpetuse kui teaduse ajaloo ja olukorrast tänapäeval. (Dots. U. Raukas ja dots. A. Jürgenson.)
 2. Eksperimentaalsed meetodid materjali pingeloo korra määramiseks. (Dots. O. Roots, v.-õp. V. Kompus ja v.-õp. L. Ruga.)
 3. Tugevsõpetuse. (Dots. L. Poverus ja dots. E. Jõgi.)
 4. Ping- ja deformatsiooniteooriad. (Dots. R. Eek.)
- INSENERIGRAAFIKA**
1. Pindade lõikejoonte tuletamine ja kujutamise insenerigraafikas. (V.-õp. H. Arro ja v.-õp. A. Talvik.)
 2. Teist järku pinnad ja nende kasutamine tehnikas. (Dots. E. Kogermann ja v.-õp. E. Vallas.)
 3. G. Monge ja tema teaduslik tegevus. (Ass. U. Taklaja ja ass. M. Kask.)
- KEEMIA**
1. Mahtanalüüsi meetodid ja nende tähtsus analüütilises keemias. (Dots. H. Vilbok, dots. H. Hödred, dots. L. Pets ja dots. E. Arumeel.)
 2. Metallide elektrokeemiline korrosioon. (Dots. V. Kallast, dots. E. Talimets.)
 3. Orgaaniliste ühendite struktuur ja reaktsioonivõime. (Prof. kt. L. Mölder, dots. H. Silland, dots. E. Piiraja, dots. M. Mikkal ja v.-õp. A. Viikna.)
 4. D. J. Mendelejevi teaduslik panus keemias ja keemilises tehnoloogias. (Dots. E. Arumeel ja dots. A. Siirde.)

Õnnitleme

MAIE RAUKAS 50

Üle eile, 19. septembril, õnnitles keemiateaduskond oma ainast naiskateedrijuhatajat — Maie Raukas — tema juubeli puhul. Tundub, et juubilaril elutee on kulgenud siiani rangelt iseenese jaoks koostatud

plaani kohaselt: 18-aastaselt lõpetas ta Tallinna 7. Keskkooli ja 22-selt sai tanu alla, mis ei seganud saamast 23-selt insener-keemik-tehnoloogiks, mida tunnustab diplom kiitusega, ning 4 aastat hiljem naasmast õnneklikuna Sverdlovskist, kaasas tehnikakandidaadi paberid.

Peale väitekirja kaitsmist Uurali Polütehnilises Instituudis 1956. a. on Maie Raukas pühendanud end täielikult Tallinna Polütehnilisele Instituudile ning läbinud õppejõu peaaegu kogu kvalifikatsioonispektri: assistendist prof. Siirde keemiatööstuse protsesside ja aparatuuride kateedris füüsikalise keemia kateedri juhatajani. Selle ligi kahe tosina aasta jooksul on juubilaril tulnud pidada kümneid tuhandeid tunde loenguid ja praktikume, eksamineerida tuhandeid tudengeid, istuda sadadel koosolekutel, alla kirjutada paarile puudale paberitele jne., jne.

Juubilar teadustöö temaatika haarab orgaanilist, anorgaanilist ja füüsikalist keemiat. Nii näiteks on ta välja töötanud rea orgaaniliste ühendite lahustamismetoodika, kaasa aidanud vee puhastamise uurimisel osoonimismeetodil ning viimased aastad juhtinud pooljuhtkristallides lisandite lahustuvuse ja defektide termodünaamika alaseid töid.

Ei saa ära unustada Maie Raukase põhitööd kateedrijuhatajana. See töö ei ole kergete killast — kateeder profileerib

tööstuselektroonika eriala 612 ühte õpperühma pooljuhtseadiste tehnoloogia kallakule, õpetab keemia- ja ehitustudengitele üldist, füüsikalist ja kolloidkeemiat ning teostab lepinguliselt uurimistöid ligi veerand miljonit rubla eest aastas. See aga tähendab, et on vaja koordineerida ligi kolme tosina inimese töid ja tegemisi, kiita ühte, noomida teist, viseerida kolmanda toodud paberit (NB! seni pole täheldatud, et paber oleks läbi jäänud lugemata), rutata loengule või tulla koosolekult, sõita komanderingule.

Juubilar juhitava kateedri teaduspotsentsiaal on palju lubav — praegu on kateedri töötajatest kümnel teaduskraad, valmimisjärgus on sama palju kandidaaditöid ja kaks doktoriööd.

Kõik see on medali üks külg. Ka kodus on edukalt lahendatud teadurite taastootmise probleem. 22-aastane Andres astub kindlalt ema jälgedes, õppides TRÜ-s keemiat, nooremad tütreid Reet ja Kaia aga on veel esialgu juubilaril kaitsva tiiva all, kuhu püüab ka ruumi leida dotsendist abikaasa Uusi.

Ei ole kerge olla hoolitsevaks pereemaks kahel pool — nii kateedris kui kodus. Meie sooviks on, et jätkuks ühtmoodi südamesoojust ja rangust, järjekindlust ja õrnust ka edaspidi.

Füüsikalise keemia kateedri kollektiiv

TARMO RANDVEE 70

70. aastaringi läbis 26. augustil ehitustehnoloogia kateedri kauaaegne dotsent ja kateedrijuhataja Tarmo Randvee. Meenutamisega sel puhul koos juubilariga läbitud teid, pidasime plaane edasiseks.

Tarmo Randvee tuli kateedrisse 1947. a. kogenud ehitajana. Müürsepa lasterikkas peres oli ehitustöö talle tuttavaks saanud juba poisipõlves. Selle sügavama tundmiseni viis tee läbi tehnikagümnaasiumi (ehitustehnik, 1929) ja meie kõrgkooli ning selle eelkäijate (ehitusinsener, 1941). Õppimine kõrgkoolis kulges T. Randveel praktilise ehitus- ja projekteerimistö kõrval. Tema konstruktoritöö sisaldub kümnetes sel perioodil püstitatud ehitistes, millest tuntuimad on näiteks Kadrioru staadioni tribüün, Pärnu ranna-hoone, hotell «Palace» jt.

Kogemustekandam kasvas Suure Isamaasõja päevil ja taastamisperioodil, kus T. Randveed nägime tööpataljoni mehana, põlginsenerina, suurtükidiviisi luureülemana, ENSV Ehituse ja Ehitusmaterjalide Tööstuse

Õnnitleme

Rahvakomissariaadi tehnikavalitsuse ning Ehitiste Projekteamite Instituudi juhtijana.

TPI ehitustehnoloogia kateedrisse valiti T. Randvee kateedri teise tööaasta eel. 15 aastat töötas ta kateedri juhatajana ja seejärel kuni 1978. a. dotsendina.

T. Randvee panus kaadri väljarendamisse on olnud kaalukas. Õppetöö organiseerimine uutes õppeainetes: ehitustehnoloogias, ehitusmasinates ning ehituse organiseerimises ja planeerimises, uutest alustel õppe- ja tootmispraktikate organiseerimine, selleks vajaliku kaadri koondamine, teadustöö alustamine ja kvalifikatsiooni tõstmine — kõik see pakkus tööd ja peamurdmist kateedrijuhatajale ning kogu kollektiivile. Vaatamata laboribaasi täielikule puudumisele kateedris jõudis Tarmo Randvee esimesena kandidaadikraadini (1953), mõned aastad hiljem aga kogu kateeder.

T. Randvee uurimistegevus on seostunud kohaliku ehitusbaasi tugevdamisega, eriti kohalike lubjakivide ratsionaalse ehitusliku kasutamise (ratsionaalsete paekivikonstruktsioonide väljatöötamine, paekillustiku ja selle tootmisjäätmete väärastamine ning kasutamistingimuste uurimine).

Viimastel aastatel, eriti töös diplomandidega on olnud huviobjektiks kergkonstruktsioonide väljatöötamine ja rakendamise põllumajandusehituses. Need diplomiprojektid on leidnud kiire kasutuse vabariigi ehitustegevuses. Ootame neile jätkuvat lisa.

Tüsedate saavutuste kõrval otseses kutsetöös on juubilarime seas meeldival kombel suutnud säilitada läbi aastate nooruslikult terava huumorimeele ja sõnaosavuse.

Ootame oma tarmukalt veteraniit veel uusi lauakõnesid ja jahilugusid. Soovime tervist ja jõudu, täpset servi tennisväljakul ja suuri puuviljasaake.

Kolleegid kateedrist

HEINO LELUMES 50

Suvel täitus poolsajand elektrisüsteemide kateedri dotsendi Heino Lelumehe sünnist Hiiumaal Pühalepa vallas.

Juubilar töötab TPI elektrisüsteemide kateedris 1953. aastast. Alustas vanemlaborandina. Pärast TPI õhtuse teaduskonna lõpetamist 1958. a. edutati H. Lelumees laborijuhatajaks. Selles ametis võttis ta töö üle oma eelkäijalt, meie praeguselt rektorilt Boris Tammelt.

Tehnikakandidaat 1971. Õppejõud alates 1972: assistent, vanemõpetaja (1974) ja dotsent (1978).

Juubilar on tarmukalt tegutsenud elektrisüsteemide kateedri

õppelaborite loomisel ja arendamisel, praegu annab edasi tarvilikke teadmisi sirgivatele inseneridele.

Teadustöös lööb ta kaasa energiasüsteemide režiimide optimeerimise uurimisel, peamiselt alginfo mittetäielikkusse arvestamises.

Juubilar on pidevalt osalenud ka ühiskondlikus töös — praegu tegutseb ta edukalt TPI rahvakontrolligrupi õppetöösektori liikmena.

Kolleegid elektrisüsteemide kateedrist soovivad Heino Lelumehel jätkuvat indu tööks ja eluks, sealhulgas ka suunistus- ning suusaradadel.

(Algu 1. lk.)

Tollesama teisipäeva lootused kartulivõtu lõpetamise kohta pidasid silmas 1. oktoobrit, kuid viimasel ajal on ilm hakanud jälle viperusi viskama...

Edasi sõitsime Allikule, kus töötab 20 L-teaduskonna tudengit LA ja LI erialadelt. Alliku soovhoisi direktor Endel Tori ja peagronoom Ennu Nurmekivi olid meie poistega väga rahul. Eriti hea oli see, et kolmel tudengil on C-kategooria juhiloa taskus ja nemad võisid kohe veoautodele panna. Silo, põhku või kartuleid vedama. On Allikulgi sama häda, mis mitmes muuski majandis — masinad on, mehi pole. Paar tudengit abiks õnnaaias, teised põllul kartulis. Kastitais maksab 35 kopikat, päevatasu tuleb kümne

TIPIKATE JÄLIL

rubla ringis, elatakse Paide spordikooli Vodja spordibaasis, süüa saab nagu maal ikka, piimaga ei koorderdata. Rahul olid seega nii tööandjad kui töövõtjad. Rõõm näha!

Tutvustime ka kohalike kultuurimajadega, Aravete klubi kunstiline juht Mart Puust näitas meile oma valdusi, vaatamata, kuidas mahuks lavale meie «Kuljus» ja kui suur koor võib laulda lavaaisel, arvutasime sedagi, kui palju inimesi mahub tantsupõrandale... Alliku klubi on üsna kuulus, sinna käib «Estoniagi» ennat näitamas. Meie mees- ja naiskoor annavad võib-olla juba lähemal ajal

lasteaastale pühendatud kontserdid Türi ja Paide kultuurimajades.

Ega ühe reisipäevaga jõua kõiki jutte sirgeks rääkida, rohkem jääb alustatut ja pooleli jäävat. Nii mõnedki küsimused jäid esialgu vastuseta ja paar plaani õhku rippuma, kuid ees on pikk-pime sügis ja mitte vähem pikk külm talv, nii et kultuuritöös peaks vastastikku palju paika saama.

Seni aga kestab september, seni on kolmandad kursused kolhoosis, seni on maainimese põhiprobleemiks põld. Tulemustest räägime pärast.

URMI REINDE

TUDENG, SINULE!

NB! NB! NB!

Instituudi juhtkond (rektor, prorektorid, ühiskondlike organisatsioonide liidrid) on andnud nõusoleku pressikonverentsiks orienteeruvalt oktoobri keskpaiku.

Tudeng! Kasuta soodsat võimalust küsida Sind huvitavate asjade kohta kõige kompetentsemalt inimestelt meie majas! Sind esindavad pressikonverentsil Pressiklubi liikmed, vastuseid küsimustele vahendame TP veergudel.

Küsimused esita kirjalikult TP toimetusse (3-204), võid need lasta ka uksele näha olevasse postkasti. Viimased küsimused jõudku meieni oktoobri alguspäevadeks!

TP toimetus Pressikluhi

NALJANATUKE

* Üks Montana (USA) farmer sai tunda oma nahal, et bürokraatiaga pole nalja ja et selle soliidisusele võib kergelt komis-tada.

Farmer Raynsi farmis puhkes tulekahju. Farmer kihutas viivitamatult lähima telefonini ja teatas oma õnnetusest tuletõrjesse. Kuigi kutse võeti vastu, ei sõitnud keegi tuld kustutama. Kogu majapidamine põles maha. Hiljem, kui farmer püüdis välja selgitada, miks abiväge ei tulnud, selgus, et kui korrapidaja oli kutse vastu võt-

nud, asus ta kartoteeki uurima. Seal selgus aga, et farmer oli maksudega viivitanud ja et mõmendil oli talt puudu 20 dollarit. See oligi põhjuseks, miks abi jäi tulemata.

* Paljudel jänkidel on nüüd uus hobi — tühjade koka-koola pudelite kogumine. Loomulikult on enim hinnatud vanemad pudelid: 1898. aastast pärit pudeli eest anti 1000 dollarit.

* Ballil pöördus peremees külaliste poole: «Austatud härrad! Üks siinviibivaist härrastest kaotas mõne hetke eest hinnalise kaelaehete. Et kellelegi mitte ebameeldivusi valmistada, kustutan tule. Kui ma selle uuesti süütan, loodan, et ehe lebab sellel hõbekandikul.» Nende sõnadega kustutas pere-

mees valguse. Selle uuesti sisse lüüdnud, polnud kandikust enam jälgegi.

* Sotlane nägi unes, et ta on taevas ja et taevavärvas seisab tal ees Püha Peetrus. «Mida tähendavad sulle, Peetrus, 100 aastat?»

«Igavikuga võrreldes on see üks sekund, mu poeg,» vastas Peetrus.

«Aga mida tähendavad sulle 1000 naela?»

«Sama, mis 1 nael.»

«Ehk sa annaksid siis mulle selle ühe naela?»

«Meeldiv, noormees. Aga oota... üks sekund.»

Tõlkinud TOOMAS MIRING

K U I...

...Kirjutate «Tallinna Polütehnikule» nekroloogi või juubelilugu, siis püüdke masinakirjatekst mahutada ühele poolteisele leheküljele. Muidu saab sellele kaastööle osaka asjatundmatu ja seega üsna halastamatu kärpimine. Pildid on nii ühel kui teisel puhul kohustuslikud. Toimetusse peab kirjutis jõudma hiljemalt sellesama nädala esmaspäeval. Sünnipäevajutu korral oleks hea toimetusega eelnevalt konsulteerida (näiteks telefoni teel), missugusel reedel ilmutada, et eesti-

keelsed õnnitlused ei satuks venekeelsesse TP-sse ja vastupidi.

...kollektiiv soovib kellelegi kaastunnet avaldada surmakuulutuse kaudu, tuleb eelnevalt kindlaks teha kadunu ees- ja perekonnanimi. Andmete ebataielikkuse tõttu jätmata kuulutuse avaldamata.

...mingi instants vajab lehes harilikult rohkem ruumi (näiteks terve TP külje või enamgi), tuleb sellest toimetusele teada anda vähemalt kuu aega varem.

«TALLINNA POLÜTEHNİK»
«ТАЛЛИНСКИЙ ПОЛИТЕХНИК»

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk t. 40/42. Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский политехник». Типография «Южисэлу», Пикте, 40/42.
Toimetuse aadress: 200026 Tallinn, Ehitajate tee 5, TPI, 3. hoone, tuba 204, tel. 537-261.
Aadress redaktsiooni: 200026 Tallinn, Эхитайте тее, 5, ТПИ 3 корпус, комната 204, тех. 537-261.

Hind 2 kop.
Tell. nr. 1717
MB-08350

Vastutav toimetaja
E. Hazak